

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:	
Egy évre	240 Lei.
Fél évre	120 Lei.
Egy negyed évre	60 Lei.
Egy hónapra	20 Lei.

Hirdetések árszabása szerinti
díjazás mellett vétetnek fel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG

Aradi és Csanádi Egyesült Vas-
útak palotájában.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Vállalat
Bulevardul Regele Ferdinand I.
(János Kőbányai út) 22. szám.

TELEFON-SZÁM 261.

ARAD, 1922.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

Szombat, augusztus 5.

FŐBB KÖZLEMÉNYEK:

ARADIAK MILLIÓS VESZTESÉGEI.

SZERTELEN SPEKULÁCIÓ BUDAPESTEN.

A MAGYAR DEVISAZARLAT ÉS AZ ARADI PÉNZPIAC.

MIERT DRÁGULT A KENYÉR?

LANGOKBAN ALLO ARURAKTAR.

A MAGYAR KÖNYVEK ÜGYE.

HÉJJAS MEGFENYEGETTE A MAGYAR KORMANYT.

A leu javulása és a drágaság.

Napról-napra azt jelenti a zürichi párisi, a budapesti stb. táviró, hogy a leu árfolyama javul és csakugyan, ha figyelemmel kísérjük az *Aradi Közlöny* valutatarozatát, a leu kurzusának állandó emelkedése állapítható meg. Ez önmagában rendkívül öröndetes jelenség, mivel készpénz-vagyományunk fokozatos értéknövekedését jelenti. Van Aradon sok ember, aki bizva bízott a leu értékének növekedésében és nem adott ki fölöslegesen egy árva leut sem, nevezetesen pedig nem spekulált idegen valutával, amin most sokan érezhető veszteségeket szenvednek. A legutóbbi idők azokat igazolják, akik azt a leubam. Egyelőre nincs is

okunk a leu javulásának állandóságában kételkedni, mert lehetetlen, hogy természeti kincsekben olyan gazdag országnak, mint ami lyen Románia, ne legyen belátható időn belül egészséges, jó valutája.

Ámde a leu állandó és el nem vitatható javulásával szöges ellentétben áll a drágaságnak még mindig tartó — egyes cikkekben ugrásszerű — emelkedése. Mert ha van termelésben és a kereskedelem ben logika, már pedig kell, hogy legyen, úgy az volna a természetes, hogy a leu vásárló ereje is növekedjék, vagyis kevesebb leuért kapjuk ugyanazt az árut, amiért sok leut kellett fizetnünk, amikor árfolyama a mélyponton állott. A dolgok rendjének fejtetőre állítása, hogy például most, amikor a leu oly gyors emelkedést mutat s amikor rekordtermésről regél a fáma, akkor az oly fontos közszükségleti cikk, amint a kenyér, zsír stb. tetemesen drágul. Eddig a leu árfolyamemelkedésének csak a külföldi viszonylatokban, az idegen valutákkal szemben látjuk a hasznát, de nem a belföldön, ahol nem képes gátat vetni a drágaság fokozódásának. A szükségleti cikkek minden fájában, nemcsak hogy megállás nem észlelhető, hanem ép ellenkezőleg: a tendencia még folyvást emelkedő. Ez érthetetlen, ter-

mészetellenes és arra mutat, hogy egész közgazdasági életünk kóros jelenségekben bővelkedik. Valami büzik... s ha ez így tovább megy, nem telhetik valami nagy örömiünk pénzünk árfolyamának várva várt emelkedésében. Mert mit ér nekünk a mi valutánk emelkedése és az idegen pénznek

Az emelkedő leu.

BUCURESTI. A leu emelkedése folytán előállott helyzet szükségesé tette, hogy a fővárosi nagy bankok és az iparkamara közös értekezleire jöjjenek össze. Az értekezlet ma délután lesz és részt vesz rajta Sasu kereskedelmi miniszter is. (Rador).

BUCURESTI. Januártól augusztusig az állam 800 millió leut fizetett ki belföldi szállításokból eredő tartozások kiegyenlítésére. De ezt az összeget a bevételi többletekből fedezték és így nem volt szükség újabb megterhelésre.

BUCURESTI. A fővárosi kereskedelmi és iparkamara tegnap este ülést tartott, amelyen Zane elnök ismertette a kormány intézkedéseit a román kereskedők külföldi tartozásai ügyében és elfogadásra ajánlotta a Banca Nationaleval kötött megállapodást. Az értekezlet elfogadta a megállapodást és megválasztotta a külföldre kiküldendő delegáció tagjait. (Rador).

BUCURESTI. A pénzügyminiszter elhatározta, hogy összefoglalja

árfolyamemelését, ha ennek ránc nézve kedvező hatása nem mutatkozik közgazdasági életünk egyetlenegy területén sem és a drágaság egyre fokozódik. Ennek a nagyon is természetellenes közgazdasági jelenségnek az okait ki kell puhatolni és az árakat összhangba kell hozni valutánk emelkedésével.

(Pénzügyi tanácskozás Bucurestben. Maximálják a cukor árát.)

szünteti a cukorbehozatali illetéket. Ugyancsak ezzel kapcsolatosan maximálni fogják a cukorárakat. (Rador).

BUCURESTI. A Victoriu máj száma éles támadást intéz a nemzeti párt ellen, amely a választásokról a külföldön való elhelyezés végett fekete könyvet akar kiadni és ezzel tápot ad a külföldi románellenes propagandának. (Rador).

Kolera Erdélyben.

(A regátban terjed a járvány).

KISENEV. Cotatea Albában öt koleraeset történt, ezenkívül két kolera-nyanus esetet jelentettek be. Tiginában két kolera-nyanus beteget szállítottak a járványkórházba. (Rador).

CLUJ. A szomszédos Cluj-Sós-fürdőből egy beteget beszállítottak a járványkórházba, mert rajta kolera-nyanus tünetek mutatkoztak. Az illető a szomszédos Sopol község jegyzője.

BERLINI LEVÉL.

A bajor válság. — Berlin és München. — A drága parlament. — Elveszett milliárdok — Valutaváltozatok.

Bajorországnak vonakodása új birodalmi törvényeket, amelyeket a köztársaság védelmére alkottak, egész terjedelmükben végrehajtani — valósággal több volt, mint villámcsapás derült égből. Ezek az új kivételes törvények, különösen az új állami törvényszék, amelynek tagjait a birodalmi elnök nevezi ki, részben nem is a bírói állásra kvalifikált egvények közül, továbbá a birodalmi, rendőri törvény, amely a politikai rendőrség vezetését egész Németországban Berlin kezére bizza, bajor földön erős ellenállásra találtak. Főlélelt a régi ellentét Berlin és München között még eddig sohasem észlelt élességben. Bajorország úgy véli, hogy szuverenitása odaveszett, hogy saját külön törvényhozási jogai közül semmisen marad meg, ha megengedi, hogy az új törvényeket mostani formájában végrehajtsák.

Bajorország a két véglet között ingadozik... engedni,

vagy...? A másik végletig sok lépcső vezet, a weimari alkotmány gondoskodott róla, hogy gyors és végzettszerű szakítások a szövethetett államok között élne következhesse. A birodalmi törvényszék megállapíthatja, vajjon az új törvények kötelezők-e a szövethetett államokra, a birodalmi elnök felhívhatja a renitens államot az engedékenységre, a Reichstag ünnepiesen kötelezheti őt a törvények megtartására és ha mindez nem használ, még a fegyveres erő felhasználása is alkotmányos joga az államfőnek. Erről a végső eszöközről senkinek sem beszél. Ugyáltszik, hogy nem is szükséges. Mert nem szabad feledni, hogy Németország mai államformáját elsősorban a szervezett munkásság védi.

És ennek a szervezett hatalomnak van egy fegyvere, a tömegsztrájk, amely ellen csak még nyugati Európában van orvos-szer, a militarizmus. Németországban azonban meg kell barátkozniok a társadalom minden rétegében a gondolattal, hogy amikor az antant valóban össze-törte a porosz militarizmust, voltaképpen uralkodóvá tette a szo-

cializmust. Ha Bajorország talpra is állana az új törvények ellen, az utolsó lépés nem Dél-Németország elszakadása volna a birodalomtól, hanem... a tömegsztrájk. Amint az új kivételes törvényeket a munkástábor sürgős kívánságára alkották meg, amint Berlinben minden kormányváltásakor már a szakszervezetek is beleavatkoznak a megoldási kísérletekbe, most is Berlin rendelkezésére állana ez az óriási szervezett tömeg, amely ellen a pártokra oszolt, teljesen szervezetlen polgárság katonai hatalom nélkül tehetetlen. Ez az oka, hogy a bajor válság, amely voltaképpen az utolsó fellobbanása a német partikularizmusnak, ha nagyobb hullámokat is fog verni, előreláthatóan békés megoldást fog nverni.

Természetesen ebben a keretben nem szabad megfeledkezni a külső politikáról sem. Végre is a kérdés, vajjon a német birodalom megmarad-e mai kereteiben, vagy egyes államok kíválnak-e belőle, nem lehet közömbös a nemzetközi politikában. Kétségtelen, hogy még nem is olyan régen Párisban szívesen látták volna Bajorország

elszakadását a birodalomtól, különösen mert úgy vélték, hogy ezzel végleg lehetetlenné teszik Németország régi hatalmának feltámadását. Ezzel kapcsolatban sokféle kísértett az a másik messzebbmenő terv, amely Bajorország vezetésével egy új dunai államalakulástól álmodozott Ausztria, sőt talán Magyarország belevonásával is. Az idők azonban megváltoztak. Ugyanis nem Briand, hanem Poincaré az ur, aki azt hiszi, hogy a fizetési kötelezettségek könyörtelen behajtásával több eredményt lehet elérni, mint politikai kísérletezésekkel. Bajorország tehát külső-politikailag is elszigetelten áll.

Közben az adófizetőknek hivatalos kimutatások révén kissé bepillantást engedtek a kényes kérdésbe, hogy mennyibe is kerül a németeknek a törvénygyártás. Vannak itt pikáns tételek is. Budapesten például a honfya, ha valamit tudni akar, vagy ha valamire egy-egy választója kíváncsi, megfogja a folyosón a minisztert és az ismert szólamóddal: kérlek egy pillanatra figyelmes aram, elintézd a dolgot. Berlinben a törvényhozó

Hogy történik az átutalás? — Bankigazgatók nyilatkozata!)

van, hogy vásárolni tudjon és ki-
fizethesse a vásárlás útján meg-
szerzett árucikkeket. Az *Aradi
Közlöny* munkatársa ebben az
ügyben ma több aradi pénzügyi
kapacitás véleményét kérte ki.
Feltett kérdéseink egyuttal arra
is vonatkoztak, hogy milyen ál-
laspontot foglalnak el az általunk
képviselt pénzintézetek a pénz át-
utalásánál. Magyarországra, te-
kinthet azt, hogy a budapesti tőzs-
déről, illetőleg a budapesti pénz-
piac forgalmáról nekik sem lehet
semmiféle pontos értesülésük.

Elsőnek Lakatos Aladárt, az Aradi Általános Takarékpénztár igazgatóját kerestük fel. Kérdésünkre a következőket jelentette ki:

— A magyar kormány intézkedése és a budapesti tőzsde bezárása dacára annak, hogy okszerű következménye volt annak a pánikszerű értékhanyatlásnak, amelyen a magyar korona az utóbbi napokban keresztülment, bennünket sajnos nagyon kellemetlen helyzet elé állít. Kétségtelen, hogy a budapesti kormány rendelkezése elsősorban a külföldi értékekkel való és a magyar korona árfolyamára természetesen rendkívül hátrányos spekulációra vonatkozik, azonban lehetetlennek tartom azt, hogy egy külföldi, mondjuk romániai kereskedő Magyarországon árut vásárol és nem rendelkezik kellő mennyiségű magyar koronával, hogy ennek a felállítandó devizaközponthoz jelenleg helyettesítő ideiglenes bizottság ne adná meg az engedélyt arra, hogy leírt magyar értékeket vásároljon. Az áruforgalom és a kereskedelem nem ismer akadályokat és így termé-

kérdést" intéz a kormányhoz. Ezt az apró kérdést kivomtatják, megkapja a kormány, a sajtó, meg a 446 honatya. A miniszteriumban azután egy sereg tanácsos, titkár meg fogalmazó iparkodik a kérdésre a megfelelő választ összekovácsolni és azt a Reichstag egyik ülésén a kormány képviselője fölolvassa. Szónokolni, vagy vitatkozni az apró kérdésre nem lehet. A kíváncsi képviselőt kivéve, a világon senkit sem érdekelnek az ilyen mindennapos dolgok és bajok és így történt, hogy a volt külügyi államtitkár von Jagow, egyszer a választásokat megfordított sorrendben olvasta föl. A balesetet csak akkor vették észre, amikor az egyik képviselő sehogysem akarta megérteni az államtitkár feleletét. És ez a játék az apró kérdésekkel a múlt esztendőben nyomtatási költségek fejében csak másfél milliárdba került. Már tudja a világ, mily kíváncsiak a német honatya!

De még ez a baj is elviselhető volna, ha a márka értéke emelkedne és a világ olcsóbbá válna. De mivel fájdalom, megfordítva áll a dolog. Berlinben mind nagyobb arányra lesz a dollár és egyre nő a valutagazdagok iránt való — tisztelet. Amióta egy amerikai

dollárkirály haragjában, mert a bankban dolláraiért a nyomdász sztrájk idején csupa huszmárkásokat kapott, vagy százezer márkát osztott ki az utca népe között, Berlin munkásnegyedeiben nap-nap után várják a legendás idegeneket, akik szórják a pénzt.

De a szállók halljaiban is mély meghajlással fogadják a hölgyeket, akik még a forró nyárban is prémben járnak, akiknek tárcáiban a szerény márka mellett tűntetően domborodnak ki az amerikai, a svájci, a hollandusi, meg a cseh pénzjegyek, akik tehát nem azért, vagy jegyünk udvariasak, nemcsak azért előkelők, mert idegenek, hanem mert valutaerős országokból, származnak. A dollárkisasszony új életre kelt, csak-hogy Európában már nem grófi vagy nemesi férjért keres, hanem csak azt a tiszteletet, meg csodálatot, amit éppen a mi szegény ó-világunkban a dollár kelt. Európa mindig az olcsóság földje volt az új-világ szemében, ma azonban már valóságos meseország, amelyben a sült galambok a levegőben röpködnek. De ebből a meseországból elfogytak a kívándorlásra alkalmas — férfiek. Egy szegény országból senkisémm házasodik. Egy telivér dollárkisasszony bizonyára nem . . .

szetesen bármilyen kritikus legyen is a helyzet a budapesti pénzügyi körök is találhatnak egy platformot arra, hogy ezt meg ne akasszák és az exportálást lehetővé tegyék. Ami minket illet. tudvalevőleg nem kapjuk egyelőre a budapesti magánforgalom hivatalos kurzusjegyzéseit és így tekintve, hogy az átutalásokat Budapestre még ideiglenesen sem akarjuk beszüntetni, egyelőre kénytelenek vagyunk a külföldi paritás alapján dolgozni, még pedig úgy, hogy naponként összehasonlítjuk több külföldi tőzsde (Páris, Prága, Zürich) árfolyamai ba magyar koronára és a leire. És az ez uton megállapított relatív érték középáránysa szerint végezzük az átutalást.

László Dezső a Marmorosch, Blank & Co. bank igazgatója a következőket jelentette ki a munkatársunknak:

— A budapesti devizaközpont felállítása lehet ezidőszerint szükséges vagy szükségtelen, szerintem nem lehet megoldása a magyar pénzügyi krízis problémájának. Létesítése természetesen a zugvalutaspekuláció letörésére

Németország mellett.

A jóvátétel kérdése az alsóházban.

LONDON. Az alsóház mai ülésén a jóvátétel kérdésének vitája volt napirenden. A vita során felszólt *Horne* is, aki kijelentette, hogy senkinek sincs joga a versaillesi szerződés anyagi határozatait végérvényeseknek tekinteni. A londoni egyezmény értelmében ugyan is a jóvátételi bizottság kötelessége, hogy a jóvátételi összeget a körülményekhez képest megállapítsa és figyelembe vegye az országok gazdasági helyzetét és fizetőképességét. Kifejtette, hogy Németország azokat az adókat, melyeknek bevezetését követelték tőle, már bevezette azzal, hogy a régi adókat felemelte. Azonkívül Németország lépéseket tett a kényszerkölcsön ügyében is 20 millió font külföldi hitelre számít. Utána *Asquith* beszélt, aki a jóvátételi krízis problémáját fejtegette. A krízis kérdésével kapcsolatban kijelentette, hogy *Európa nagy válság felé halad, ha Németország csődöt mond, ez pedig be fog következni hacsak azonnal nem érkezik segítség.* *Asquith* beszédére *Lloyd George* miniszterelnök válaszolt. Véleménye szerint *Asquith* megelégedett az angol adófizetők szempontjairól és csupán politikai nézőpontból ítéli meg a helyzetet, amint ezt *Balfour* is tette jegyzékében. Mindenesetre a legfőbb törekvése az lesz, hogy a jóvátételi kérdésekben a szövetségesek között megegyezést teremtsen. Lehetségesnek tartja, hogy a londoni konferencia nem csak az angol és francia vélemények kicserélése lesz, amint azt eredetileg tervezték, hanem négy szövetséges, Anglia, Franciaország, Oroszország és Belgium megegyezése. Szerinte Németor-

irányul, de hogy mennyire életképtelen, azt éppen a bécsi Devissencentrale felborulása bizonyítja. Ez az intézkedés semmiesetre sem szüntetheti meg azt, hogy külföldi kereskedő még a tőzsdézárás napjaiban is ne szerezhesse be szükséges árukészletét Magyarországon, mert a magyaroknak épp olyan érdeke mint nekünk, hogy külkereskedelmi összeköttetések a krízis dacára se bomoljanak fel. Ami minket illet, mi egyelőre várakozó álláspontra helyezkedünk és addig, amíg hivatalos értesüléseink nincsenek a budapesti jegyzésekről, nem végzünk átutalásokat.

Véleményárfolyvám.

Ritók Lajos a Pesti Magyar Kereskedelmi bank áradí fiókjának igazgatója szerint intézete csak úgynevezett *vélemény* árfolyamok alapján végez átutalásokat és vétékeket. Ezek szerint mai üzletkötéseinknél 20—21 magyar koronát számítottunk egy leire. Azonban mindaddig, amíg hivatalos árfolyamjegyzékek nem érkeznek a budapesti magánforgalomról, bizonyos rezerváltsággal viseltetünk mindennemű magyar korona átutalással szemben.

szág ebben a pillanatban ott tart, hogy az eredeti jóvátételi összeg kétszeresét kell, hogy megfizesse. Lloyd George azt kérdezi, hogy hova vezethet ez? Lehetséges, hogy legyen Franciaországban olyan miniszter, aki ilyen követelést támogatna. Senkinek sem lehet egyedül felelőssé az összes károkért és a német nemzet sem viselheti egymaga a kárpótlás terhét. Valószínűnek tartja, hogy *Poincaré* a londoni konferencián javaslatot fog tenni abban az irányban, hogy teljhatalmu angol megbízottak vizsgálják felül a jóvátételi problémát. Kijelentette, hogy a maga részéről kész támogatni minden olyan békés törekvést, amely megegyezésre vezet, azonban nem téveszti szem elől, hogy *Németország összeomlása kiszámíthatatlan katasztrófa lehetne*. Ha Németországot különböző kényszerítő eszközökkel teljesen sarokba szorítanak kénytelen lenne kétségbeesésében nagy engedményeket tenni a reakcionáriusoknak.

Európa szerencséje, hogy a hol
sevizmus Oroszországban tört ki;
ha most Németországban köver
keznék be újabb forradalom, ez az
egész európai kontinensre kihatna
és ezzel a veszéllyel számolnia kell
mindenkinek.

Anglia nem folytathat olyan politikát ebben a pillanatban, a mely csak a saját érdekeit tartja szem előtt, mert az angol politika irányától függ most nagy mértékben Európa jóléte és jövője

— Merőnylet a római polgármester ellen. Róma. A római polgármesterre, amikor autóján a városházáról eltávozott, ismeretlen tettes rálőtt. A tettes elmenekült. A polgármester sértetlen maradt.

Aradiak milliós veszteségei

(A korona zuhanásának hatása Aradon.)

A magyar korona és a márka katasztrófális zuhanása nagy riadalmat idézett elő az aradi pénzpiacra. A valutázletekkel spekulációs célzattal foglalkozó magánosok, üzletszerűleg valutázó pénzintézetek és kényszerből valutázó kereskedők egyaránt megsínyltek e két értéknek nagyarányu süllyedését. Fekete napja volt ez az árfolyamesés sok embernek s a közselelmi jelentések némely embernek a gyászjelentései voltak. Ennek a nagyarányu esésnek tömérdek áldozata van. Óriási összegeket fizettek a bankok, amelyeknek vesztesége voltaképpen fikтив, amennyiben csak a nyereségtől estek el, de aránytalanul többet veszítettek azok, akik spekulációs célzattal vásárolták az elmúlt időkben a koronát és márkát.

Aradon kereskedői körökben egyébről sem beszélnek most, mint a márka és a magyar korona katasztrófális zuhanásáról, mely sok embert tett tönkre. Azt állítják — s lehet, hogy ebben nincs is semmi túlzás —, hogy néhány nap alatt az aradi piacon valutával spekulálók közel húszmillió lelt veszítettek.

A bankok nem igen érzik meg a márka és korona süllyedését, mert más valutákban jó fedezetük van. Inkább megsínylik ezt a kisebb pénzintézetek, amelyek nem mindig a kellő bonitású üzletfelekkel állanak szemben. Pénzügyi körökben arról beszélnek, hogy azok, akik spekulációs célzattal kötöttek az utóbbi időben valutázleteket, most, hogy nagy veszteségeket szenvedtek, a differenciákat nem akarják kiegyenlíteni és azzal érvelnek, hogy üzleteiket minden realitás nélkül, csak szerencsejátékszerűleg kötötték meg s így nem kötelesek s a bíróság sem kötelezheti őket arra, hogy tartozásaikat kifizessék. Ugy tudjuk, hogy e címen már többen tagadták meg kötelezettségeik kiegyenlítését. Ezek a remítens adósok azt hangoztatják, hogy a pénzügyi szférák is tisztában voltak azzal, amikor a valutázleteket megkötötték, hogy az üzletnek csak spekulációs jellege van s így nekik is kell viselni a rizikót. A bankok erről természetesen nem akarnak tudomást venni és a bíróság utján fogják követeléseiket érvényesíteni.

De nemcsak a spekulációból valutával foglalkozók sínylik meg főként a magyar korona zuhanását, hanem olyanok is, akik szorgalmas munkával keresték meg pénzüket. Egy ismert aradi kereskedőnek budapesti megbízójától két és félmillió magyar koronája járt. Az aradi kereskedő nem vette fel a neki járó pénzt, amikor még 6 volt a leu budapesti kurzusa arra számítván, hogy az aratás után javulni fog a magyar korona. Az

elszámolást tehát elhalasztotta s így az akkor 416 ezer leit érő pénze most alig ér 140 ezer leit. A kárvalótt kereskedő elmondotta, hogy ilyen körülmények között fél évig hiába dolgozott s ezen felül teremes kiadásai sem térülnek meg. Hasonló módon járt egy aradi ügynök, aki Magyarországon magyar cégnek dolgozik. Járandóságaival cége még nem számolt el s így a mostani kurzus esés következtében ártulva alig kap néhány ezer leit mint hosszú hónapok fáradságos munkájának gyümölcését.

Egy aradi uriaszony nemrég 800 ezer leiert eladta aradi házáat és a vételárát 7-es kurzuson ártulva Magyarországra, ahol közel hat millió koronát kapott. Az uriaszony a hat millió koronáért birtokot akart vásárolni. Már ki is nézett magának megfelelő gazdaságot, meg is kötötte az alkut, de a vételt még nem perfektualta, mert azt akarta, hogy egyik ismerőse vele együtt tekintse meg a birtokot. Sürgönyileg Budapestre kérette ismerőst, aki azt táviratozta vissza, hogy nem ér rá, hanem egy hét múlva eleget tesz a kérésnek. Közben bekövetkezett a magyar korona kurzusának óriási zuhanása. Az uriaszony 800 ezer leie, amelyet aradi házáért kapott, felment volna közel 20 millió koronára, ha később történik az ártulás. A birtokért azonban ekkor már 12 millió koronát kértek s ezt az uriaszonynak nincs módjában megfizetni, mert egész vagyona a 6 millió korona.

Aradon még igen sokan vannak, akik nem a spekuláció, hanem a szerencsétlen körülmények áldozatai.

A magyar könyvek ünnepe

(Főszabadjítják a behozatalt tilalmat.)

Az Aradi Közlöny annakidején megemlékezett arról a sajnálos körülményről, hogy a bucarestii kormány hasonló budapesti eljárásra kvázi retorzióképpen tilalom alá vette az összes Magyarországon kiadott sajtótermékeket.

A magyar könyvek és magyar országi sajtótermékek behozatalát betiltó rendelet a magyarságot és az iskolákat oly súlyosan érintő tilalom folytán az erdélyi és bánági könyv és papirkereskedők egyesülete küldöttségileg jelent meg dr. Anghelescu közoktatásügyi miniszternél. Az egyesület ezt megelőzőleg választmányi ülést tartott július 29-én Brassóban, amelyen Aradról dr. Ungárban, az ifj. Klein Mór cég beltagja vett részt. Az egybegyűlték sürgönyileg kihallgatást kértek úgy a belügy, mint a közoktatásügyi minisztertől. Augusztus elsején a közoktatásügyi miniszter a lakásán fogadta a küldöttséget. Anghe-

lescu miniszter több mint fél órát tárgyalt a küldöttséggel. A miniszter a legapróbb részletekről is nagyszerűen volt tájékozva és kijelentette, hogy a jövő csütörtöki minisztertanács fog a magyar könyvekre nézve végleges határozatot hozni. A különböző proposíciók közül a miniszter azt találta legalkalmasabbnak, ha az erdélyi és bánági könyv és papirkereskedők egyesülete Oradea-Mare központtal kapja meg az összes magyarországi nyomtatványokat, a melyeket azután onnan továbbítanak a többi kereskedőkhöz. Könyv küldeményeket így tehát csak az egyesület tagjai fognak kapni. A betiltás oka az volt, hogy a könyvekben román államellenes röpcédulákat találtak.

A belügyminiszter nem volt Bucarestben, így őt nem kérészhette fel a küldöttség. Anghelescu miniszter kívánságához képest, a megbeszélés szerint az erdélyi könyvkereskedők memorandumot nyújtanak át a csütörtöki minisztertanácsra és ennek maga a miniszter lesz az előadója.

Hozzászólás Önagysága problémáihoz

A rengeteg beérkezett hozzászólás közül alább közöljük egy „konzervatív” fiatal hölgy véleményét:

Igen tisztelt Szerkesztő Ur! Néhány napon át érdeklődéssel figyelem lapjában a „Tegeződés nők és férfiak között” című probléma fejtegetését. Ne tekintsünk arra, hogy régiek vagy modernek vagyunk, ne nézzünk a divatra vagy megszokásra, maradjunk csupán a jó ízlés mellett. Nem tudom elképzelni azt, hogy egy jó ízlésű művelt ur ember vagy fiatal ember egy nőfő letegezzen meggyőződésből, ha mégis megteszi úgy ez csakis annak tudható be, mert most divat, úgy szokás, szóval kénytelen vele és mert nem akar kivétel lenni a többi közül. Nem tudom elképzelni azt, hogy egy művelt ur hölgy szívesen megengedje azt, hogy egy férfi letegezze anélkül, hogy az a férfi ne vesztene előtte valamit a becsüléséből.

A tegezés nagyon sok bizalmaskodást enged meg, sokkal többet, mint amennyi urfő és urfő között szabad volna. És valjuk be, lehet hogy a túlságos bizalmaskodás izléstelen dolog. Vannak, akik szeretnek bizalmaskodni, sőt provokálják és ezek valószínűleg enyhébben ítélik meg a tegeződés problémáját. Ismerjük el azt, hogy nem csen szebb dolog, mintha az emberek egymásnak kölcsönösen

az illő tiszteletet megadják. Legyen az nő, férfi, nők és nők, férfi és férfiak között. Szerintem a tegeződés nők és férfiak között, lehet szokás, divat, vagy kényszerűség, de izléses dolog semmi esetre sem. Tisztelettel: Egy vidéki urileány.

Szertelen spekuláció és fejvesztettség Budapesten.

(Egy magyar pénzember nyilatkozata.)

BUDAPEST. A magyar főváros egy előkelő pénzügyi szakértő kintéle következőképen nyilatkozott a valuta és devizarendelet folytán előállott helyzetről:

— Minden szakember tudja, hogy a szabadforgalom megszüntetése s a devizaközpont föállítás sok mindenféle hátránnyal jár. Nehezíti különösen a külkereskedelmi forgalmat, a fizetési eszközök beszerzésének akadályokat gördít elébe s technikai bonyodalmakat idéz elő, amelyek némi irányban bénítólag hatnak. Ahol eddig behozták, csaknem mindenütt erősen megérzett annak hátránya. Bécsben már régebben behozták s mégis most megszorították ott is a deviza rendeletet, dacára annak, hogy ezzel az élelmiszerpiacon nagy nehézségek fenyegetnek. A mi pénzügyi kormányunk is huzódózott ettől a rendszabálytól s azt csak végső eszköznek szánta. Azt nem gondolta s nem gondolhatták a komoly pénzügyi körök sem, hogy a végső határozat, ameddig e rendszabállyal várni akartak, máról-holnapra eljuttunk. Hogy miért kelljen nekünk a márka után zuhanunk, hogy miért kell a berlini események hatását a mi koronánk elromlásával eszkomptálni, hogy miért kell minden áron dollárt és szokott vásárolni, oly arányokban, aminek a legális üzlet távolról sem indokolt, azt semmiféle technikával vagy számvitelekkel nem lehet megokolni. Erre csak egy választ lehet találni: szertelen spekuláció és a fejvesztettség. Már pedig ezeket nem lehet urra tenni az ország sokkal magasabb gazdasági érdekei fölött. Ezek a drágaság enyhítését, a megélhetés könnyítését, a normális viszonyok helyreállítását követelik. A korona fokozatos leromlása mind ennek az ellenkezőjére vezet. A lázban égő spekulációnak hidegvízre van szüksége, épp úgy, mint az ideges embernek a bromra.

— Magyarok a londoni sakkversenyeken. Budapesti tudósítók jelentik: Az angol sakkszövetségnek augusztus elején kezdődő kongresszusán mesterversenyt és nemzetközi főturnát is tartanak. Részt vesz Kaplanka, Aljeikin, Bogoljegov, Rubinstein orosz, Marócy Géza, Réthy Richárd magyar mester, Euve, Tartakower és Jugoszlávia képviselőiben Vidmár és Kostics. A főturnán Magyarországból részt vesz még Vajda Árpád, Steiner Ede, Balogh Csikszeredáról és Vécsev Kassáról.

HIREK.

Szlovák gimnázium Békéscsabán

(A nemzetiségek jogainak érvényesítése Magyarországon.)

Budapestről jelentik: A magyar vallás- és közoktatásügyi minisztérium a most következő tanévtől kezdve a békéscsabai állami gimnázium magyar osztályaival párhuzamos szlovák nyelvű osztályok felállítását rendelte el. A tanítás ez osztályokban szlovák nyelven történik. Az oktatásban minden szlovák anyanyelvű tanuló részt vehet és a jelentkezők felvételét ez osztályokba nem korlátozzák, hanem a tanulók, illetve szüleik akaratától teszik függővé.

A magyar kultuszminisztériumnak ez az intézkedése a békészerződésnek a kisebbségi jogokról szóló rendelkezései alapján történt. Jól tudjuk, hogy a volt monarchia utód államainak területén kezdetől fogva működnek a nemzetiségi iskolák — a békéscsabai nemzetiségi gimnázium tehát nem új jelenség. Reánk nézve csak azért bír nagyobb jelentőséggel, mert a tanulók felvételét nem kötik semminemű külön előírásokhoz. Minden tanulót, aki szlovák anyanyelvűnek vallja magát, vagy a ki szlováknak akar tanulni, jól kell venni a szlovák iskolába.

— **Mária királyné nevenapja.** Ma délelőtti 11 órakor Aradváros valamennyi templomában ünnepi istentisztelet volt Mária királyné nevenapja alkalmából. Az ünnepi istentiszteleteken minden felekezet templomában jelen voltak a polgári és katonai hatóságok képviselői.

— **Augusztus 5 az utolsó határidő,** melyen belüli hátralékos vidéki t. előfizetőink beküldhetik tartozásaikat kiadó hivatalunkhoz anélkül, hogy kiteszik magukat a bírór behajtással járó zaklatásoknak és költségeknek. **További halasztás nincs.**

— **Kivándorlás Nyugatmagyarországból.** Sopron. Az Ausztriához csatolt nyugatmagyarországi területen német, francia, belga és olasz hajóstársaságok egymás után irodákat állítanak fel, mert a németajku lakosság a mai határforgalmi viszonyok miatt nem tud megélni és tömegesen kivándorol. A háború után Amerikából visszatértek most tömegesen utaznak vissza Amerikába.

— **Az orvosok közgyűlése.** Az aradvárosi orvosövetség szombaton délután 6 órakor az állami bábaképző tantermében tartja évi közgyűlést. Tárgysorozat: Választmány újítása, az orvosi díjak megállapítása és egyéb professzionális kérdésekben való határozathozatal.

— **Általásokat jutányosan és pontosan eszközöl a Lloyd-Bank** (Minorita-templommal szemben.)

— **A salgótarjáni sztrájk.** Budapest. A salgótarjáni kőszénbányában tovább tart a 8 ezer munkás sztrájkja. A bánya vezérigazgatója kijelentette, hogy a sztrájk magán viseli azt, hogy nem bérharcról, hanem hatalmi kérdésről van szó. Amíg a munkásság a politikai célokra szolgáló követeléseit nem ejti el, addig a tárgyalásokat nem kezdetik meg.

— **Star-Elite-Junó** stb. téli divatlapok megérkeztek. Varrónőknek árendajárás. Kelet hírlapiroda.

Miért drágult a kenyér Aradon?

(A buzaárak hirtelen emelkedése. — További drágulás várható. — Nem lesz kenyérhiány.)

Az aradi közönséget igen kellemetlenül érintette az a körülmény, hogy a kenyérárak hirtelen emelkedtek. Néhány nappal ezelőtt még 4 ként ma 720 lei. És ez a liszt még már 5.50 és 6 lei a kenyér kilója. Érdeklődtünk a kenyérárak hirtelen emelkedése felől s egyik előkelő aradi sültöde tulajdonosa kérdésünkre a következőket mondotta:

— A kenyérárak hirtelen emelkedése összefügg a buza és lisztárak emelkedésével. Alig néhány nappal ezelőtt a buza métermázsája 400—420 lei volt. Ma 520 leire alul nem lehet kapni. A liszt ára métermázsánként ma 720 lei. És ez a liszt még csak nem is olyan finom, mint azelőtt volt. Lisztkészletünk pedig nincs. Ez természetes is, mert képtelenek vagyunk magunkat ellátni a szükségesnél több lisztmennyiséggel mert nem rendelkezünk a megfelelő pénzzel. Tudomásom szerint a pékek egyik nagyobb pénzintézetével tárgyalnak egy nagyobb kölcsön felől, amelyet lisztbeszerzésre fordítanának. Ma az a helyzet, hogy csak egyik napról a másikra van lisztünk és ha ez így lesz, akkor a közönségnek bizony kenyérhiányban lesz része. A kenyérárak azért emelkedtek 6 leire, mert a liszt beszerzési ára jóval magasabb, mint annakelőtte.

Egy másik aradi pékmester érdekfűzőnkre a következő felvilágosítással szolgált:

— A fehér liszt mázsája ma 720 lei, a barna kenyérliszté 600—620 lei. Ilyen lisztárak mellett természetesen kénytelenek voltunk az árakat

— **A cselédek orvosi vizsgálata.** A városi főorvosi hivatal tudatja a közönséggel, hogy a háztartásbeli alkalmazottak, cselédek stb. orvosi vizsgálatát az állami poliklinikán (Szabadkőmives páholyban) minden hétköznap déli 12 órakor egy nőorvos végzi, minden férfiszemély jelen léte nélkül. Figyelmeztetnek az összes cselédtartó lakosok, hogy okvetlenül és haladéktalanul küldjék cselédjüket vizsgára és jelentsek be a rendőrségi cselédügyosztálynál, mert ellenesetben súlyos büntetésben lesz részük.

— **Válogatottak trial-mérkőzése.** Vasárnap délután 6 órakor tartja meg a sportszövetség a válogatottak trial-mérkőzését A. és B. csapatok között. Ezt megelőzi az MTK-Törökös selejtező mérkőzés, melynek győztese az Lőő csapatba kerül. Semmiféle tagkedvezmény nincs.

— **Circus Proserpi** ma szombaton este fél kilenc órakor tartja nagy megnyitó előadását. Bővebbet a falragaszok.

— **Haladás előadás** ma délután fél hatkor a nyári színházban.

— **Aranycsempészt fogtak a határon.** A curticii vasútállomáson tegnap érdekes aranycsempészetnek jöttek a nyomára. Az Arad felől menő gyorvonatot vizsgálta át Marinescu Virgil, a határrendőrség főnöke és Popa Constantin határrendőrségi főgalmazó. Az egyik második osztályú fülkében egy fiatal tanuló kezításkájában aranyrudat találtak, amelynek értéke több mint százezer lei. A tanulót lezállították a vonatról, átadták a vámhivatalnak, ahol az ügyről jegyzőkönyvet vettek fel. A fiú Colan besszarabiai helyiségből jött és

felelmeini. A vidéki termelők az eddigi 380 leies buzaár helyett 500 leit kérnek métermázsánként. A helyzet most igazán válságos, mert nekünk is csak a legnagyobb áldozatok árán sikerül beszereznünk az egyik napról a másikra szükséges lisztmennyiséget. Értesülésem szerint legközelebb egy küldöttséget fogunk megnevezni a polgármesterhez, hogy engedélyezze a kenyér kilójának 6 lei 50 banira való emelését. Ma igen kevés liszttel rendelkezünk és ez az oka annak, hogy a közönséget nem tudjuk kielégíteni a megfelelő kenyérrel.

Egyik külvárosi pékmester azt mondta, hogy neki még van néhány zsák kenyérlisztje és addig, amíg a készlet tart, 5 lei 50 banira adja a kenyér kilóját. Azonban neki sincs hosszú időre lisztje s amint az elfogy, kénytelen lesz a kenyér árát felemelni.

Egyik aradi malom igazgatóságánál is érdeklődtünk a liszt hirtelen drágulása felől. Azt az információt kaptuk, hogy a vidékről Aradra szállított buza ára hirtelen magasra szökött. A minap még 360—380 leig lehetett buzát kapni métermázsánként — mondta a malom igazgatója — ma már 520, sőt 540 leit is kérnek egy mázsa buzáért. Magától értetődik tehát, hogy a lisztárakat is emelnünk kellett. A jövőre nézve a kilátásaink még bizonytalanok. Sokat várunk az új terméstől. Aradváros közönségének azonban nem kell félnie a kenyérhiánytól, mert liszt még van elegendő.

Magyarországba akart utazni, hogy ott értékesítse az aranyrudat.

Lángokban álló áruaktárak

(A budapesti tűzvész részletei.)

Az Aradi Közlöny mai számában jelentette, hogy Budapesten a lipótvárosi Pozsonyi-uton levő **Silos-féle** telep raktárai kigyulladtak és teljesen leégtek. A borzalmas tűzvészről, mely több, mint egy milliárd kárt okozott, ma budapesti tudósítónktól a következő újabb részletes távirati jelentést kaptuk:

A Silos-telepen támadt tűz rengeteg alig pótolható anyagot és kész árut pusztított el. A tüzet, amely már órák óta lappanghatott, este kilenc órakor vették észre a Pozsonyi-uton járó-kelők. Azonnal jelentést tettek a tűzoltóságnak, amely hatalmas készültséggel, összes gőzfecskendőivel, autókron és kocsikon — vonult ki a tűzoltásához. A nagy tűzvész, amelynek fénye biborvörösré festette az égboltozatot, óriási közönséget csalt a Lipótváros felé, ahol mint egy tűzhányó úgy okáda a tűz a hatalmas, különböző színű lángokat. Ott ahol a szóda pusztult, zöldesszínű láng jelezte annak helyét, ahol a nagy gummitömegek fiamadtak el, állandó puffogás közben, sárgásszínű tűznyelvek nyaldosták a füstöt. Lehetett látni kékeszínű lángokat minden irányban, vörösszínűeket. Szörnyű szép tűzijáték volt. Éjjeltájban már rettenetes bűz terjedt szeriaszt a különböző elham-

vadt anyagok maradványai egyet len nagy romhalmazzá buvaak össze a nagy területen. A Mundus hajlított butoráruváának natvai waggon kész butora várt Romániába szállításra. Az egyik raktárban hevert néhány hét óta a Vigszinház egész berendezése is. A Vigszinház tulajdonosa, aki egyuttal a Fővárosi Orfeum helyiségeit is bérli, a Vigszinház egész berendezését kiürítette, mert az volt a szándéka, hogy az ottani pad és széksorokat a Fővárosi Orfeumban helyezi el és a Vigszinházban új berendezést eszmáltat. De itt voltak egyuttal a színpadon használatban levő összes butorok, melyek tudvalevőleg a legértékesebb anyagból készültek, hiszen a Vigszinház interieurjei még a legkritikusabb szemmet is ki tudták elégíteni. A Vigszinház egész berendezése az itteni egyik raktárban feküdt és a lángok martalékává let. Egy másik raktárban volt az Anyagértékesítő Intézetnek a raktára. Ezek a hadsereg leszereléséből származó anyagok, amelyet a pénzügyminisztérium kezelésében a magánégek rendelkezésére bocsátottak. Leszerelt repülőgépek alkatrészei, autók, motorok, szerszámok, kisvasuti anyagok, szánkók, textilanyagok, bakancsok felbecsülhetetlen értékben pusztultak el. Elpusztult az egyik raktárban a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank 20 waggon gyógyszerkészlete is, amely éppen a Németországba való szállításra várt. A tűz este kilenc óra után már néhány pillanat alatt elhárapódzott az összes raktárakon. Néhány másodperc alatt a tetőknek már nyomuk sem volt, összeomlottak a favázás épületek külső falai, annyira összeégtek, hogy csak a váz maradt és bent mint a hullámozó tenger, tornyosultak egymásra az égő áruk. Egymásba olvadtak, fehéren izzóan égtek a vasból készült áruk, ott pedig, ahol az ammoniak szóda volt elraktározva, néhány méter magasra emelkedett egy domb fehéren, mintha egy kőreahegy állott volna az enher szeméi előtt. Ahol több millió ártalmos gummi volt, szürkésfekete portömeg maradt. A lángban álló áruaktárak között állott egy több, mint 100 méter hosszú fész, melyben egy negyedmilió darab nemrégén Csehszlovákiából importált palack volt. Ez a fész is teljesen elhamvadt. Az izzó kőség következtében a palackok egymás után pukkantak szét. Nagy szerencse volt, hogy a telep alkalmazottai nyomban a tűz kitörése után kőses elszánt-sággal utat törtek maguknak a lángtengeren és negyven hordó olajat és tíz hordó benzint kiguritottak messze a tüztől. Több métermázsas olaj került a tűzbe és ez folytonos puffogást és rettenetes bűzt okozott. A szomszédos Lord-féle fatelepet, melyen sok millió értékű épületfa van felhalmozva, a tűzoltóságnak csak a legnagyobb erőmegfeszítés árán sikerült megmenteni.

BUDAPEST. A pozsonyi-uti tűzvészben a vizsgálat megállapította, hogy gondatlanság okozta a tüzet. A Mundus butorraktárának javítóműhelyében egy munkás cigarettára gyújtott és az égő gyufát eldobta.

Utlevelekre vizumot 55.— Leiért legpontosabban „Kelet” hírlapiroda szerez

Közvetlen táviró összeköttetés a kisantant fővárosai között.

PRÁGA. A kisantant sajtófőnökeinek karlsbadi értekezletén felmerült az a terv, hogy Budapesten át Prága és Belgrád között közvetlen telefonösszeköttetést létesítsenek. A csehszlovák állam Prága és Pozsony között közvetlen összeköttetést létesített, amelyet a portorosi egyezmény értelmében Magyarország kiépített egészen Budapestig. Innen nemcsak Belgrád, hanem Bucuresti felé is vezetne közvetlen telefonvonal. Csehország után rövidesen a kisantant többi állama is meg egyezést igyekezik létesíteni Magyarországgal, mint forgalomkövetítő állammal fővárosaik közvetlen érintkezése ügyében.

NYILTÉR.

Az ezen rovat alatt közölték nem vállalunk felelősséget.

Felhívás!

Egy ügyfelem megvenni szándékozik Tóth Antal Calea Bihorului No. 3. alatti vendéglői üzletét. Felhívom nevezett esetleges hitelezőit, hogy követeléseiket 3 nap alatt irodámban jelentsék be, mert azontúl ügyfelem a követelésekért felelősséget nem fog vállalni. 3571

Dr. Hüflich Béla ügyvéd,
Strada Eminescu 32.

ÉRTESÍTÉS!

Ugy ismerőseim, mint a n. é. közönség szives tudomására adom, hogy M.-Pecican levő volt Heller-féle szállodát, vendéglőt és kerthelyiséget Virág János urtól átvetttem és személyesen tovább vezetem. Állandóan kíváló italek, izletes húsok és meleg ételek, pontos kiszolgálás mellett kaphatók. — Szives pártfogást kér: 12398

Tóth István.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazok, akik forrón szeretett kis-leányunk

Jolánka

temetésén résztvettek, ravatalára koszorút, oszlokat helyeztek, vagy részvétükkel egyéb módon kifejezték adva, végtelen fájdalomukat enyhíteni igyekeztek, továbbá nt. Csécsy Imre ur, Darabosné Öngyörgy, valamint a kis koszorúsleányok fogadják ezúton hálás köszönetünket.

Arad, 1922. aug. 4.

12394

Schwarz Andor és neje.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazok, kik drága jó férjem temetésén résztvettek, ravatalára koszorút, oszlokat helyeztek és részvétükkel fájdalomukat enyhíteni igyekeztek, fogadják ezúton hálás köszönetemet.

Arad, 1922. aug. 4.

3576

Özv. Juhász Jánosné.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díját az alábbiak szerint számítjuk.

Minden szó hirdetését ára 75 ban.

Vastagabb betűvel 1 bet 50 ban.

A vastagabb betűvel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni.

Hirdetéseket délután 5 óráig fogadjunk fel.

Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

A legkisebb hirdetés ára 10 szög 7 bet 50 ban.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

Levelezés.

„KORREKT” jellegre levél ment. 3573

Alkalmazás.

FÖMOLNAR hengerekkel berendezett aradmegyei vizimalomba azonnal felvétel. Cím a kiadóban. 3553

VILLANYSZERELŐT állandó munkára keresek. Gáspár műszerész, Strada Horia 1. 3570

IRODAI gyakornok felvétetik, románul beszélő előnyben részesül. Klein B. Vilmos, Arad. 12529

BEJARONÓ keresetetik azonnaltól Strada Eminescu (Deák Ferenc-utca) 25. ajtó 3. 12394

GYAKORNOK keresetetik szép írással, kezdő fizetéssel. Román fiatalemberek előnyben. Cím Wallinger hirdetőjében. 12394

HÁZMESTERNEK ajánlkozik fiatal, gyermektelen házaspár. Cím: Wallinger hirdetőjében. 12394

MÉGBIZHATÓ KAPUS KERESTETIK. Barthmes Victor, Str. Alexandri 3. 3564

TISZTESSÉGES KIFUTÓFIU FELVÉTELIK BARTHMES VICTOR IRODAJA BAN, Strada Alexandri (Salacz-utca) 3. 3565

KERESKEDELMI GYAKORLATTAL bíró fiatal ember, vagy kisasszony felvétetik Szabó György pipere és gyógyszerpangyár. 3563

PERFECT KÖNYVELŐ a délutáni órákra keresetetik. Csakis legelsőrendű referenciával rendelkező urak ajánlatát kérjük Cím a kiadóban. 3567

HÁZVEZETŐNEK ajánlkozik vidéki elvált urasszony, esetleg magányos urhoz vidékre is megy. Cím a kiadóhivatalban. 3566

Vétel és eladás.

IGEN ELEGÁNS KIVÁLÓ gyártmányú alig használt gummiterektó Victorinintó eladó. Cím a kiadóhivatalban. 500

CSÉPLŐGARNITURA, 8-as Máv. teljes felszereléssel, eladó. Megtekinthető működés közben Wekerle Ferencnél, Santana (Ujcsentanna). 12393

ZONGORA, rövid, keresztírtűs, teljesen új, gyönyörű szalagarnitúra eladók. Cím: Wallinger hirdetőjében. 12393

GYÖNYÖRŰ ebéd és szőnyeg, repatriálás miatt sürgősen eladó. Cím a kiadóhivatalban. 12314

KERESEK azonnali megvételre fogorvosi olajpumpás székot, elektr. fűrést, esetleg egyéb fogászati műszerekkel. Cím a kiadóhivatalban. 3562

UJ BORDÓ atlasz paplan, párnákkal, finom lenhuzattal, lepedővel eladó. Cím a kiadóban. 3560

OLAJOS KANNÁK és egy 3. üzleti kávédaráló eladó Arad, Calea Bihorului (Nagyvárad-ut) 10. (Uzlet.) 3561

EGYSZEMÉLYES világos hálószoba ruganyos ágybetéttel, hencser, tonett és karszékkel, fehér mosdó, konyha és élőkamra berendezés eladó Str. Maragesti (Kossuth-utca) 34. szám jobbra. 3569

UTIKÖNYVEK, szakmunkák, regények kb. 20.000 kötet, félárban kerülnek eladásra Kerpel könyvtárában. 12661

MINDENKINEL TÖBBET FIZETÜNK képekért, bronz, márvány és porcellán figurákat, perzsa, szmírna, argamant-szőnyegeket, török kendőket, antik és modern butorokért, zongorákért, japán vázákért, régi ezüst és arany műtárgyakért, mindennemű műbessz régiségekért. Szépművészeti Salon Strada Eminescu (Deák Ferenc-utca) Ortutay-palota. 11911

MŰTÁRGYAKAT, porcellánokat, figurákat, vázákat, szobrokat, japán és kínai dolgokat, antik butorokát, festményeket, mindenfajta ezüst tárgyakat, perzsa és szmírnaszőnyegeket, dísztárgyakat és egész gyűjteményeket a legmagasabb árban vásárol a Salon Artistique (Bulev. Regina Maria 20. Fischer Eliz-palota.) Alkalmi ajándékok dus bevásárlási forrása. 11691

UJ BUTORHITELI Minden hitelképes egyén beszerezhet ebéd és háló nappali szalon egyes fa- és vasbutorokat irodai és konyhaberendezéseket divány és matracokat stb. Fizet hetenként Lei 1000 után Lei 6. CAROL GARAI magazin de mobil Calea Banatului (Asztalos Sándor-utca) 8. 12031

Ingatlan.

OLCSÓN ELADÓ Str. Cosbuc (Wesselenyi-utca) 13. számú ház. Bővebbet Wallinger-irodában. 12393

STR. MINERVEN (Ilona-utca) 17. számú ház eladó. 8574

STRADA OITUZ (Ilies-utca) 56a) számú ház elutazás miatt olcsó áron sürgősen eladó. 3551

Külföldi.

SZARAZ PINCEHELYISÉG RAKTÁR-NAK. A STR. NICU FILIPESCU (FLORIÁN-UTCA) KÖZELÉBEN KERHETIK. Barthmes Victor, Str. Alexandri 3. 3566

EZERJOFU gyomorelixir, páratlan hatású szer gyomor és bélbántalmak, étvágytalanság, hányinger, felfúvottság, emésztési zavaroknál. Dr. Földes gyógyszertár Aradon. 10831

Ha nem akar hirdetésével a kiadóhivatalba fáradni úgy feladhatja a következő helyeken:

WALLINGER ISTVÁN hirdetésfelvételi irodája Str. S Brancovici (Lázár Vilmos-utca).

„KELET” hírlapelárusító és hirdetés felvevő iroda Str. Alexandri (Salacz-utca) 1.

HAÁSZ ügyvédsége Strada Romanului (Zrinyi-utca) 6.

MANDL Bulevardul Regele Ferdinand I (Boros Béni-tér) 15 szám alatti papírház.

SZIRMAI adásvételi irodája Str. Tribunalu Arente (Damjanich-utca) 14.

IB. KLEIN MÓR könyvkereskedésében Bulevardul Regina Maria (Andrássy-tér) 12.

„VICTORIA” általános kereskedelmi iroda Plata Avram Iancu (Szabad-ság-tér) 16.

Telefon No. 74. — Telefon No. 74.

Utazók figyelmébe!

Arad—Oradea-mare között állandó autó-járat, a nap minden órájában indul

FEIER-GARAGE-tól 300 Lei személyenként.

Jegyek válthatók Aradon: Feier-garage. Iroda: Bul. Reg. Ferdinand No. 14. Oradea-mare: Czukur-garage. Telefon No. 1601. Utazó költségek szempontjából házhoz megy. 3526

GYÜMÖLCS-BEFŐTTÖK.

barack- és gyümölcsmarmalade, eredeti és cukrozott gyümölcs, bor-só, bab- és főzelékek konzervek garantált kivittel, legolcsóbb napi áron szállít. 3442

Lukács Rezső konzervkivitel BUDAPEST, VII. Almásy-tér 7. sz. Interurbán telefon: 1. 124—51. „Reclama” No. 2128

Eladó

egy 80 családból álló, 92 családnak alkalmas, teljes berendezés és felszereléssel bíró, 11741 újonnan épült, elszállítható zárt méhes (pavilon), esetleg ideai terméssel együtt. Ajánlatokat kér: Notar cereal Sebis.

A legszebb és legolcsóbb

nyomtatványokat

AZ

ARADI KÖZLÖNY

könyvnyomdája készíti.

Sohasem hirdet hiába az „Aradi Közlöny”-ben